

ТЕМА НА БРОЯ: КОМУНИКАЦИОННИ УМЕНИЯ – КЛЮЧ КЪМ УСПЕХА

Към Читателите:

Скъпи колеги,

Представяме Ви съдържанието на първия брой на списание „Вътрешен одитор“, подготвено и издадено в електронен вариант. Чрез новия подход се надяваме, че то ще достига до Вас по-бързо и ще допринесем макар и малко за напредъка на „зелените идеи“ – по-малко хартия, повече спасени гори. С този брой започна работата и на нов Редакционен съвет. Надяваме се, че и занапред ще можем да задоволяваме професионалния ви интерес, като подготвяме и представяме статии, покриващи различни аспекти на професията – водещи практики, методологически новости, регулаторни аспекти, както и важни събития в областта на вътрешния одит в България и по света. Редакционният съвет на списанието ви пожелава приятно четене и ползотворна съвместна работа в името на популяризацията и успешното развитие на нашата професия!

*Тодор Янкулов, CGAP
Главен редактор*

АКЦЕНТИ НА БРОЯ:

СТАТИИ

• АБВ НА ПРЕДСТАВЯНЕТО НА ОДИТНИ РЕЗУЛТАТИ

*Дебора Арчамболт,
Морган Роуз*

Представянето на одитните резултати е неразделна част от работата на всеки вътрешен одитор. Международните стандарти за професионалната практика по вътрешен одит на The IIA отчитат важността на този аспект от дейността чрез предписанията на Стандарт 2420, според който „Докладите задължително трябва да бъдат прецизни, обективни, ясни, стегнати, конструктивни, пълни и навременни“. В своето проучване от 2009 г. „Най-голямото предизвикателство пред вътрешния одит през следващите пет години“, Protiviti - глобална консултантска компания, класира комуникацията с мениджмънта и одитния комитет като едно от най-големите предизвикателства пред вътрешния одит през 2012 г. Последващото им проучване „Вътрешен одит – способности и потребности“, определя способността за презентиране като една от най-важните области, които вътрешните одитори следва да подобрят. Безспорно, комуникационните умения продължават да са във фокуса на внимание от страна на професията. Всеки доклад е предизвикателство ... *повече на стр. 3*

• ОДИТ И КОНТРОЛ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ НА ЦХЗ В МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ. ЕФЕКТИВНОТО ПРИЛАГАНЕ НА ОДЕЛА НА ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР.

Свилена Симеонова

Министърът на финансите като централна фигура в бюджетния процес е отговорен за общата координация на дейността по осъществяване на финансово управление и контрол и вътрешен одит в публичния сектор. Тези две функции са основни за системата на Държавния вътрешен финансов контрол. За изпълнението им министърът се подпомага от Централни хармонизиращи звена, изградени на негово подчинение.

Двете Централни хармонизиращи звена /ЦХЗ/ – за финансово управление и контрол и за вътрешен одит в публичния сектор, бяха създадени в процеса на реформата в Държавния вътрешен финансов контрол /ДФК/ в България. Концепцията за ДФК се разви в периода 2000-2001 г. до 2006г. във връзка с присъединяването на България и други държави към Европейския съюз. След децентрализацията на вътрешния одит, която беше постепенен процес от 2001 до 2006 г. и въвеждането на модела КОСО ... *повече на стр.*

- **ЕФЕКТИВНАТА КОМУНИКАЦИЯ – ИНСТРУМЕНТ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТОР**

Тодор Янкулов, CGAP

КОМУНИКАЦИЯТА, ПРОВЕЖДАНА ЧРЕЗ РАЗЛИЧНИ ФОРМИ Е ЕДНА ОТ ОТЛИЧИТЕЛНИТЕ ЧЕРТИ НА ЧОВЕКА. В ПОСЛЕДНИТЕ ДЕСЕТИЛЕТИЯ С РАЗВИТИЕТО НА ТЕХНИКАТА НА РАСТВА И РАЗНООБРАЗИЕТО НА СПОСОБИТЕ, ЧРЕЗ КОИТО ХОРАТА КОМУНИКИРАТ ПОМЕЖДУ СИ. ТОВА РАЗНООБРАЗИЕ И ПОВИШЕНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РАЗМЯНА НА ИНФОРМАЦИЯ ДАЛЕЧ НЕ ВИНАГИ ВОДЯТ ДО ПОВИШЕНА ЕФЕКТИВНОСТ, ДО СЪВПАДЕНИЕ В РАЗБИРАНЕТО ЗА РАЗМЕНЕНАТА ИНФОРМАЦИЯ.

По подобен начин стоят нещата и по отношение на работата на вътрешния одитор. Комуникацията е толкова съществен инструмент за изпълнение на функциите по вътрешен одит, че е залегнала в Международните професионални практики по вътрешен одит – в Етичния кодекс, в няколко различни Стандарта и Практически ръководства. Въпреки това, както и независимо от наличието на различни методологически и технологични инструменти, целящи улесняването на комуникацията, тя остава една от проблемните области на вътрешния одит и съответно една от областите, в които може да се търси значително развитие ... *повече на стр. 12*

- **ИНТЕРВЮТО КАТО ОДИТНА ТЕХНИКА**

Лал Балкаран

Интервюирането по време на одита е един от начините, чрез който вътрешните одитори могат да събират информация. Поради това, подбирането на въпросите, които да бъдат зададени по време на интервю и подходът на задаването им може да бъде едно от най-ценните оръжия от арсенала на одитора. Задаването на обмислени, добре структурирани въпроси помага за по-доброто разбиране на даден процес или дейност от одиторите, получаване на разяснения, потвърждаване или отхвърляне на дадена информация, изграждане на позитивни взаимоотношения и формиране на мнения или предположения. Разработването на ефективни въпроси може, също така, да подпомогне одиторите в изпълнението на изискванията на Стандарт 2300: Изпълнение на ангажимента, според който вътрешните одитори задължително трябва да идентифицират, анализират, оценяват и документират достатъчно информация, за да постигнат целите на ангажимента.

Преди задаването на въпросите, обаче, е необходимо да се извърши планиране на подхода и да се придобие разбиране за различните типове въпроси, за да се осигури, че получените отговори ще са полезни за провеждания одит. Одиторите, също така, трябва да демонстрират уважение към клиентите по одитните ангажименти и да подхождат деликатно към евентуалните им съображения, свързани с интервюирането ... *повече на стр. 23*

- **ЗЕЛЕНА КНИГА ЗА ОДИТА: УРОЦИ ОТ КРИЗАТА**

Мария Илиева

Зелената книга представлява дискуссионен документ, който е основа за дебат в определена област. Тя представя идеи, с цел обмен на информация и идеи с различни институции, организации и други заинтересувани страни. От една страна документите от такъв характер не съдържат ангажимент за конкретни действия, а са по-скоро инструмент за стимулиране на дискусия, но от друга страна, резултатите от подобно широко обсъждане често са първата стъпка към промяна на законодателството в съответната област.

През 2010 г. Европейската комисия представи Зелена книга в областта на корпоративното управление и Зелена книга в областта на одита с работно наименование „Уроци от кризата“. И докато целта на първата беше да стимулира публично обсъждане на важни за бизнеса теми, в това число и одиторските услуги, то втората беше изцяло посветена на независимия одит ... *повече на стр. 26*

ИНТЕРВЮ

В ИЗДАНИЯТА СИ ПРЕЗ 2011 Г. СП. ВЪТРЕШЕН ОДИТОР ЩЕ ПРОДЪЛЖИ ДА ПУБЛИКУВА КРАТКИ ИНТЕРВЮТА С НЯКОИ ОТ УСПЕШНО ИЗДЪРЖАЛИТЕ СЕРТИФИКАЦИОННИТЕ ИЗПИТНИ ПРОГРАМИ НА THE IIA В ПЕРИОДА ОТ ЯНУАРИ 2010 Г. ДО НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ.

В ТОЗИ БРОЙ – Людмил Спасов (CIA, CGAP) Изпълнителен директор, „Глобал Адвайзърс“ АД, Председател на Управителния съвет, Институт навътрешните одитори в България

1. В кои сертификационни програми на Института на вътрешните одитори се включихте и защо?

Като член на Института на вътрешните одитори в България от самото му създаване, винаги проявявах професионален интерес към обучителните програми на нашата организация ...

2. Кои са основните фактори за добра подготовка за изпита?

Първото и най-важно нещо е мотивацията ...

3. Кои са основните ползи за Вас от преминалата сертификационна програма?

При мен основната полза е демонстрирането на доказан професионализъм във вътрешния одит ...

повече на стр. 31

НОВИНИ

ИЗМИНАЛИ СЪБИТИЯ

- **ЧЕТВЪРТА ГОДИШНА СРЕЩА НА ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ В БЪЛГАРИЯ**

Таня Минчева

Традиционният годишен форум на вътрешните одитори в България събра на 17 и 18 февруари 2011 г. в хотел „Родина“, София над 120 професионалисти и експерти от сферата на вътрешния одит. Първите три срещи (2008 - 2010 г.), в които участваха близо 400 вътрешни одитори от цялата страна, бяха високо оценени като инициативи, подкрепящи прилагането на принципите и моделите на модерния вътрешен одит в България.

Целта на тази среща бе да се представят и популяризират водещи практики, вкл и чуждестранен опит в областта на вътрешния одит – неговата организация и функционалност в различни страни от Европейския съюз.

Тазгодишният форум бе част от мащабната кампания на Института, която вече стартира с Националната конференция през м. ноември миналата година. Крайната цел е създаването на нова, по-ефективна регулаторна рамка на вътрешния одит в България ... *повече на стр. 19*

- **50 ОТЛИЧНО ОБУЧЕНИ СПЕЦИАЛИСТИ СА ВЕЧЕ ЧАСТ ОТ МРЕЖАТА НА ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ**

Резултатът е постигнат след реализацията на проект “Подобряване качеството на вътрешния одит в България”

На 11 март 2011 г. официално бяха представени резултатите от първия реализиран проект от неправителствения сектор в подкрепа на контрола в публичния. Основна причина за старта му бе необходимостта повече специалисти да се квалифицират за външни оценители на качеството на вътрешния одит и да се хармонизира методологията на Министерство на финансите в тази област с методологията на The IIA. Проектът приключи успешно със създаването на ядро от 50 отлично обучени специалисти, които ще могат да провеждат т.нар. външна оценка на качеството на дейността по вътрешен одит. Това на практика ще позволи гарантиране прилагането на Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит в редица сектори в страната и най-вече в публичния.

Проектът “Подобряване качеството на вътрешния одит в публичния сектор” се реализира от Института за вътрешни одитори в България (ИВОб), с подкрепата на Фондация “Америка за България”.

Проектът стартира през април 2010 г. ... *повече на стр. 29*

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

- **СЕМИНАРИ**

13 Май

Операционен риск

19-20 Май

Външна оценка на качеството на вътрешния одит

26-27 Май

Одит на европроекти

03 Юни

Съответствие „ Foreign corrupt practices act compliance (for internal auditors)“

- **КУРСОВЕ**

09-10 Юни

Обучителен курс за кандидатите по програма CIA III част

- **ФОРУМИ**

14 Юни

ПРОФЕСИОНАЛНА СРЕЩА НА ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ В БЪЛГАРИЯ

Общо събрание на ИВОб

10-13 Юли

70^{та} Международна конференция на The IIA ... *повече на стр.33*

Списание се разпространява безплатно за членовете на Института. За други заинтересовани лица, списанието е достъпно чрез абонамет – 24лв с ДДС.

Пълния му вариант може да намерите на интернет страницата на ИВОб www.iiabg.org, след получаване на потребителско име и парола.

Редакционен съвет:

Тодор Янкулов, CGAP – гл. редактор; Цветелина Станева – отг. редактор; Кръстина Тоткова, CIA, CGAP; Снежина Ставрева, CGAP; Мария Илиева; Диан Димитров, CISA, CISM, CIA, CGAP, CCSA, CFE, CRISC.

Адрес на редакцията:

София, ул. Граф Игнатиев 7А, ет.3

тел.: 986 28 08; 981 67 80

Факс: 986 28 08

e-mail: IIABulgaria@mbox.contact.bg

w: www.iiabg.org

Бюлетинът е изготвен от екипа на ИВОб